

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Ενότητα: Διαθεματικότητα στα ισχύοντα Αναλυτικά
Προγράμματα και μέθοδος Project

Διδάσκων: Κατσαρού Ελένη

ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται στην άδεια χρήσης **Creative Commons** και ειδικότερα ***Αναφορά – Μη εμπορική Χρήση – Όχι Παράγωγο Έργο 3.0 Ελλάδα*** (***Attribution – Non Commercial – Non-derivatives 3.0 Greece***)

[ή επιλογή ενός άλλου από τους έξι συνδυασμούς]

[και αντικατάσταση λογότυπου άδειας όπου αυτό έχει μπει (σελ. 1, σελ. 2 και τελευταία)]

- Εξαιρείται από την ως άνω άδεια υλικό που περιλαμβάνεται στις διαφάνειες του μαθήματος, και υπόκειται σε άλλου τύπου άδεια χρήσης. Η άδεια χρήσης στην οποία υπόκειται το υλικό αυτό αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Κρήτης**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Διαθεματική προσέγγιση της γνώσης

Αναλυτικά Προγράμματα Νεωτερικότητας

- Συντάσσονται στη βάση διακριτών μαθημάτων (μαθηματικά, γλώσσα, ιστορία, φυσική...) \Rightarrow οργάνωση της σχολικής γνώσης σε ανεξάρτητα και αυτοτελή διδακτικά αντικείμενα
- Αντανακλούν τα αντίστοιχα επιστημονικά πεδία

Ωστόσο...

- Πλάτων: *Πολιτεία* : αίτημα για διασύνδεση της γνώσης με πραγματικότητα, όπου τα στοιχεία δεν υπάρχουν αποκομμένα
- Dewey: διασύνδεση σχολική με εμπειρική-βιωματική μάθηση
- Μορφολογική ψυχολογία: ολιστική λειτουργία της αντίληψης

Παράγοντες που οδήγησαν στη μετάβαση

- Αμφισβήτηση της αντικειμενικότητας της γνώσης
- Κονστрукτιβιστικό παράδειγμα: οι μαθητές μαθαίνουν οικοδομώντας (κοινωνιογνωστική σύγκρουση)
- Το ακαδημαϊκό ΑΠ προϋποθέτει επεξεργασμένους γλωσσικούς κώδικες \Rightarrow ενισχύει τις εκπαιδευτικές ανισότητες

Συμπέρασμα

- Στην οργάνωση της σχολικής γνώσης σε διακριτά μαθήματα οφείλεται η ασυνέχεια ανάμεσα στην τυπική σχολική μάθηση και την άτυπη μάθηση που παράγεται από τις κοινωνικές εμπειρίες των μαθητών

- Αναζήτηση νέου μη αποσπασματικού και πολυκερματιστικού μοντέλου Απ που θα προσεγγίζει τη γνώση ολιστικά

Διαθεματικότητα

«Οργάνωση του ΑΠ που διαπερνά τις διαχωριστικές γραμμές των γνωστικών αντικειμένων, για να εστιάσει σε γνωστικά προβλήματα ζωής ή ευρείες περιοχές μελέτης που φέρνουν κοντά τα διάφορα μέρη του ΑΠ σε μια νοηματοδοτική σχέση»

Dictionary of Education

Τι σημαίνει η διαθεματικότητα στην εκπαίδευση;

- Δουλεύω με τους μαθητές μου γύρω από θέματα (που επιλέγουμε συνήθως μαζί) αξιοποιώντας στοιχεία από διάφορα μαθήματα/γνωστικά αντικείμενα.
- Παράδειγμα: «Τα μέσα μεταφοράς» (στοιχεία από Ιστορία, Γεωγραφία, Γλώσσα...)
- ⇒ στο κέντρο της διαδικασίας βρίσκεται το θέμα και όχι το συγκεκριμένο μάθημα

Συνέπειες για την εκπαιδευτική πράξη

- Ο εκπαιδευτικός λαμβάνει υπόψη του τα κίνητρα και τα ενδιαφέροντα των μαθητών.
- Εμπλέκει δυναμικά το μαθητή στην εκπαιδευτική διαδικασία
- Αξιοποιεί τις κοινωνικές εμπειρίες των μαθητών
- Αξιοποιεί και ενισχύει τις πρωτοβουλίες των μαθητών

Συνέπειες για ΑΠ

- Η διαθεματική προσέγγιση της γνώσης προϋποθέτει ανοικτά και ευέλικτα ΑΠ, που επιτρέπουν αυτόνομους σχεδιασμούς στο πλαίσιο της επεξεργασίας του θέματος
- Δίνεται η δυνατότητα για πρωτοβουλίες και πρωτότυπες δράσεις

Διαθεματικότητα & Μέθοδος Project

- Μέθοδος Project: Μαθησιακή διαδικασία κατά την οποία η ομάδα αντιμετωπίζει ένα πρόβλημα. Στην προσπάθεια επίλυσης προβαίνει σε μια σειρά σχεδιασμούς.
- Ένας τρόπος ομαδικής διδασκαλίας στην οποία συμμετέχουν αποφασιστικά όλοι και η ίδια η διδασκαλία διαμορφώνεται και διεξάγεται από όλους όσοι συμμετέχουν
- Η μάθηση πηγάζει από την εμπειρία που αποκτούν τα μέλη μέσα από την ενεργό συμμετοχή τους στις διαδικασίες
- ...έχει ως αφετηρία τα ερωτήματα των μαθητών.,
...αξιοποιεί παράλληλα όλα τα μαθήματα του αναλυτικού προγράμματος...προωθεί τη δουλειά σε ομάδες και εστιάζεται στην απόκτηση της γνώσης με βιωματικές μεθόδους.

- **Υλοποίηση**
- Η υλοποίηση ενός σχεδίου εργασίας ακολουθεί μια σειρά από στάδια-φάσεις που τα όριά τους μερικές φορές δεν είναι απολύτως ευκρινή:

Αφόρμηση

Ανάλυση του θέματος

Καθορισμός στόχων και δραστηριοτήτων

Χωρισμός σε ομάδες εργασίας

Διεξαγωγή ερευνητικών δραστηριοτήτων

Συντονισμός, σύνθεση και επιμέλεια του έργου

Παρουσίαση

Αξιολόγηση

Ισχύοντα ΑΠ - 2003

- Τα Διαθεματικά Πλαίσια Προγραμμάτων Σπουδών (ΔΕΠΠΣ) και τα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών (ΑΠΣ) επιδιώκουν τη σύνδεση ενός γνωστικού αντικειμένου με άλλα συγγενικά ή εφαπτόμενα και με τον πραγματικό κόσμο. Ένα θέμα μπορεί να προσεγγιστεί από την οπτική και άλλων επιστημών-διεπιστημονικότητα, εκείνο.
- **Έμφαση στη διαδικασία** για την οικοδόμηση της γνώσης, για να μάθει ο μαθητής **πώς να μαθαίνει**.
- Καινοτόμος δράση της Ευέλικτης Ζώνης (Ε.Ζ.). Αυτή η καθολική παιδεία, συμπληρωματική στην ειδική, που δίνεται με τα ξεχωριστά μαθήματα, αποβλέπει στη βιωματική και συμμετοχική μάθηση, στην επικαιροποίηση της γνώσης και στο άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία.
- Διαθεματικότητα: τρόπος οργάνωσης του Α.Π. που αντιμετωπίζει τη γνώση ως ενιαία ολότητα, την οποία προσεγγίζει συνήθως μέσα από διερεύνηση θεμάτων, ζητημάτων, προβληματικών καταστάσεων, που παρουσιάζουν κατά την κρίση των μαθητών ενδιαφέρον.

Προτεινόμενες διαθεματικές εργασίες στο ΑΠΣ της Ν.Γλ.

- Θέμα: Θρύλοι και παραδόσεις της περιοχής μας. Οι μαθητές, χωρισμένοι σε ομάδες, απομαγνητοφωνούν μαρτυρίες μεγαλύτερων σχετικά με τη λαογραφική παράδοση του τόπου τους, καταγράφουν τα έθιμα που έχουν διασωθεί στον τόπο τους μέχρι σήμερα, ανιχνεύουν σε βιβλία ή στο Διαδίκτυο παραλλαγές των εθίμων του τόπου τους. Θεμελιώδεις διαθεματικές έννοιες: Επικοινωνία, Κώδικας, Πολιτισμός, Άτομο-κοινωνία, Αλληλεπίδραση κ.λπ. Προεκτάσεις στην Ιστορία, Λογοτεχνία, Γεωγραφία.
- Θέμα: Περιγράφοντας ένα ιστορικό γεγονός. Ομαδικές εργασίες με θέμα ένα σημαντικό ιστορικό γεγονός (π.χ. 28^η Οκτωβρίου 1940, η Εξέγερση του Πολυτεχνείου κ.λπ.). Μελέτη της περιγραφής των γεγονότων από αποκόμματα του Τύπου της εποχής, ηχητικών ντοκουμέντων, μουσικών συνθέσεων και τραγουδιών, αποσπασμάτων λογοτεχνικών έργων. Σύνθεση των εργασιών, ανακοινώσεις και συζήτηση. Θεμελιώδεις διαθεματικές έννοιες: Επικοινωνία, Κώδικας, Πολιτισμός, Άτομο-κοινωνία, Σύγκρουση κ.λπ. Προεκτάσεις στην Ιστορία, Λογοτεχνία, Μουσική, Γεωγραφία.

- Θέμα: Η γλώσσα στις διάφορες επιστήμες. Συγκέντρωση ειδικού λεξιλογίου μέσα από διάφορα κείμενα με ορολογία διαφορετικών επιστημών. Οι μαθητές χωρισμένοι σε ομάδες καταγράφουν το ειδικό λεξιλόγιο από έναν πολιτικό λόγο, από μία επιστημονική ανακοίνωση, από ένα δελτίο ειδήσεων, από μια νεανική ιστοσελίδα κ.λπ. και κάνουν συγκρίσεις. Θεμελιώδεις διαθεματικές έννοιες: Επικοινωνία, Κώδικας, Πολιτισμός, Επιστήμη, Τέχνη, Τεχνολογία κ.λπ. Προεκτάσεις στη Λογοτεχνία, τα Μαθηματικά, τις Φυσικές Επιστήμες, την Αισθητική αγωγή κ.λπ.
- Θέμα: Ο άνθρωπος και η θάλασσα. Οι μαθητές χωρισμένοι σε ομάδες:
 - Περιγράφουν τη γεωγραφική σχέση του τόπου τους με τη θάλασσα (σύνορα, είδος θάλασσας, έκταση ακτών κτλ.),
 - Μελετούν τη σύσταση του υδάτινου στοιχείου της θάλασσας (ρύπανση της θάλασσας, μετεωρολογικά φαινόμενα κτλ.),
 - Αναζητούν το ρόλο της θάλασσας στην ποιότητα ζωής των ανθρώπων (αισθητική απόλαυση, εικαστικές απεικονίσεις, μουσική έκφραση, στοιχείο πολιτισμού),
 - Μελετούν λεξιλόγιο που συνδέεται με τη θάλασσα, ποίηση-πεζογραφία,
 - Εξετάζουν τη θάλασσα ως χώρο εμπορίου και ναυτιλίας από την αρχαιότητα έως σήμερα, ως πεδίο οικονομικού και πολιτικού ανταγωνισμού, π.χ. αποικίες, πολεμικές συγκρούσεις κτ.λ. μέσα από τη μελέτη πηγών. Θεμελιώδεις διαθεματικές έννοιες: Επικοινωνία, Πολιτισμός, Επιστήμη, Τέχνη, Τεχνολογία κ.λπ. Προεκτάσεις στη Λογοτεχνία, τη Γεωγραφία, τις Φυσικές Επιστήμες, την Αισθητική αγωγή κ.λπ.

Τέλος Ενότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

